
Ustawa o związkach zawodowych

z dnia 23 maja 1991 r.
(Dz.U. Nr 55, poz. 234)

Act on Trade Unions

of 23 May 1991
(J.L. No. 55, item 234)

Ustawa o związkach zawodowych

z dnia 23 maja 1991 r. (Dz.U. Nr 55, poz. 234)
tekst jednolity z dnia 31 maja 2001 r. (Dz.U. Nr 79, poz. 854)

(zm.: Dz.U. 2011 Nr 244, poz. 1454; Dz.U. 2008 Nr 90, poz. 562;
Dz.U. 2004 Nr 240, poz. 2407; Dz.U. 2003 Nr 213, poz. 2081;
Dz.U. 2002 Nr 135, poz. 1146; Dz.U. 2003 Nr 63, poz. 590; Dz.U. 2002
Nr 135, poz. 1146, Nr 240, poz. 2052; Dz.U. 2001 Nr 100, poz. 1080;
Dz.U. 2001 Nr 128, poz. 1405; Dz.U. 2002 Nr 135, poz. 1146; Dz.U. 2001
Nr 100, poz. 1080)

Spis treści

Rozdział 1. Przepisy ogólne	1–11
Rozdział 2. Tworzenie związków zawodowych	12–18
Rozdział 3. Uprawnienia związków zawodowych	19–25
Rozdział 4. Zakładowa organizacja związkowa	26–35
Rozdział 5. Odpowiedzialność za naruszenie przepisów ustawy	36
Rozdział 6. Przepisy szczególne	37–39
Rozdział 7. Zmiany w przepisach obowiązujących oraz przepisy przejściowe i końcowe	40–49

Act on Trade Unions

of 23 May 1991 (J.L. No. 55, item 234)
consolidated text of 31 May 2001 (J.L. No. 79, item 854)

(changes: J.L. 2011 No. 244, item 1454; J.L. 2008 No. 90, item 562;
J.L. 2004 No. 240, item 2407; J.L. 2003 No.213, item 2081; J.L. 2002
No. 135, item 1146; J.L. 2003 No. 63, item 590; J.L. 2002 No. 135,
item 1146, No. 240, item 2052; J.L. 2001 No. 100, item 1080; J.L. 2001
No. 128, item 1405; J.L. 2002 No. 135, item 1146; J.L. 2001
No. 100, item 1080)

Contents

Chapter 1. General provisions	1–11
Chapter 2. Establishing trade unions	12–18
Chapter 3. Rights of trade unions	19–25
Chapter 4. A work establishment trade union organisation .	26–35
Chapter 5. Liability for a breach of the provisions of the Act	36
Chapter 6. Special provisions	37–39
Chapter 7. Amendments to binding provisions. Transitional and final provisions	40–49

Rozdział 1. Przepisy ogólne

Artykuł 1

Charakterystyka związku zawodowego

1. Związek zawodowy jest dobrowolną i samorządną organizacją ludzi pracy, powołaną do reprezentowania i obrony ich praw, interesów zawodowych i socjalnych.
2. Związek zawodowy jest niezależny w swojej działalności statutowej od pracodawców, administracji państwowej i samorządu terytorialnego oraz od innych organizacji.
3. Organy państwowe, samorządu terytorialnego i pracodawcy obowiązani są traktować jednakowo wszystkie związki zawodowe.

Artykuł 2

Uprawnieni do tworzenia i wstępowania

1. Prawo tworzenia i wstępowania do związków zawodowych mają pracownicy bez względu na podstawę stosunku pracy, członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych oraz osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej, jeżeli nie są pracodawcami.
2. Osobom wykonującym pracę nakładczą przysługuje prawo wstępowania do związków zawodowych działających w zakładzie pracy, z którym nawiązały umowę o pracę nakładczą.
3. Przejście na emeryturę lub rentę nie pozbawia osób, o których mowa w ust. 1 i 2, prawa przynależności i wstępowania do związków zawodowych.
4. Osoby bezrobotne w rozumieniu przepisów o zatrudnieniu zachowują prawo przynależności do związków zawodowych, a jeśli nie są członkami związków zawodowych, mają prawo wstępowania do związków zawodowych w przypadkach i na warunkach określonych statutami związków.
5. Prawo tworzenia i wstępowania do związków zawodowych w zakładach pracy przysługuje również osobom skierowanym do tych zakładów w celu odbycia służby zastępczej.
6. Do praw związkowych funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej i Służby Więziennej oraz strażaków Państwowej Straży Pożarnej, a także pracowników Najwyższej Izby Kontroli stosuje się odpowiednio przepisy niniejszej ustawy, z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z odrębnych ustaw.
7. Przepisy ustawy dotyczące pracowników stosuje się odpowiednio również do innych osób, o których mowa w ust. 1–6.

Chapter One. General Provisions

Characteristics of a trade union

1. A trade union is a voluntary and self-governing organisation of working people, founded to represent and defend their rights, as well as occupational and social interests.
2. In pursuing its statutory activities, a trade union is independent from employers, state administration, local government, and other organisations.
3. State and local government authorities, as well as employers, are obliged to treat all trade unions equally.

Individuals entitled to establish and join trade unions

1. All employees, regardless of their employment relation basis, as well as members of agricultural production co-operatives, and individuals who perform work on the basis of an agency contract, if they are not employers, have the right to establish and join trade unions.
2. Individuals who perform home based work are entitled to join trade unions operating in the work establishment with which they concluded a relevant contract.
3. Retirement or disability retirement does not deprive the individuals referred to in sections 1 and 2 of their membership in or their right to join trade unions.
4. The unemployed, within the meaning of employment provisions, retain their trade union membership, and if they are not members of trade unions, they have the right to join trade unions in cases and on conditions specified by trade union statutes.
5. Individuals seconded to work establishments to serve their substitute military duty also have the right to establish and join trade unions in such work establishments.
6. The provisions of this Act apply accordingly to the trade union rights of the officers of the Police, Border Guard and Prison Service and the firemen of the National Fire Brigades as well as the employees of the Supreme Chamber of Control, subject to limitations set out in other Acts.
7. The provisions of this Act that concern employees apply accordingly to other individuals referred to in sections 1 to 6.

Article 1

Article 2

- Artykuł 3** **Zakaz dyskryminacji antyzwiązkowej**
Nikt nie może ponosić ujemnych następstw z powodu przynależności do związku zawodowego lub pozostawania poza nim albo wykonywania funkcji związkowej. W szczególności nie może to być warunkiem nawiązania stosunku pracy i pozostawania w zatrudnieniu oraz awansowania pracownika.
- Artykuł 4** **Osoby reprezentowane przez związki**
Związki zawodowe reprezentują pracowników i inne osoby, o których mowa w art. 2, a także bronią ich godności, praw oraz interesów materialnych i moralnych, zarówno zbiorowych, jak i indywidualnych.
- Artykuł 5** **Występowanie na forum międzynarodowym**
Związki zawodowe mają prawo reprezentowania interesów pracowniczych na forum międzynarodowym.
- Artykuł 6** **Współuczestnictwo związkowe**
Związki zawodowe współuczestniczą w tworzeniu korzystnych warunków pracy, bytu i wypoczynku.
- Artykuł 7** **Osoby reprezentowane przez związek**
1. W zakresie praw i interesów zbiorowych związki zawodowe reprezentują wszystkich pracowników, niezależnie od ich przynależności związkowej.
2. W sprawach indywidualnych stosunków pracy związki zawodowe reprezentują prawa i interesy swoich członków. Na wniosek pracownika niezrzeszonego związek zawodowy może podjąć się obrony jego praw i interesów wobec pracodawcy.
- Artykuł 8** **Kontrola przestrzegania prawa**
Na zasadach przewidzianych w niniejszej ustawie oraz w ustawach odrębnych związki zawodowe kontrolują przestrzeganie przepisów dotyczących interesów pracowników, emerytów, rencistów, bezrobotnych i ich rodzin.
- Artykuł 9** **Swoboda określania struktur organizacyjnych**
Statuty oraz uchwały związkowe określają swobodnie struktury organizacyjne związków zawodowych. Zobowiązania majątkowe mogą podejmować wyłącznie statutowe organy struktur związkowych posiadających osobowość prawną.

Prohibition of anti-trade union discrimination

No one will bear the negative consequences of their membership or non-membership in a trade union, or holding office in a trade union. In particular, this cannot constitute a condition for concluding an employment relationship, maintaining such a relationship, or promoting an employee.

Article 3**Individuals represented by trade unions**

Trade unions represent employees and other individuals referred to in Article 2; they also protect their dignity, rights, as well as material and moral interests, both collective and individual.

Article 4**Representation on an international level**

Trade unions have the right to represent employee interests on an international level.

Article 5**Co-participation of trade unions**

Trade unions co-participate in creating favourable working, living, and leisure conditions.

Article 6**Individuals represented by a trade union**

1. Concerning collective rights and interests, trade unions represent all employees regardless of their trade union membership.
2. Concerning individual employment relationships, trade unions represent the rights and interests of their members. At the request of an employee who is not a trade union member, a trade union may undertake to protect his rights and interests before the employer.

Article 7**Monitoring legal compliance**

In accordance with the rules set out in this Act and other acts, trade unions monitor compliance with legal provisions concerning the interests of employees, pensioners, disability pensioners, the unemployed, and their families.

Article 8**Freedom to determine organisational structures**

Statutes and trade union resolutions freely determine the organisational structures of trade unions. Only the statutory authorities of trade union structures with legal personality may contract property obligations.

Article 9

Artykuł 10**Zasady członkostwa**

Zasady członkostwa w związku zawodowym oraz sprawowania funkcji związkowych ustalają statuty i uchwały statutowych organów związkowych.

Artykuł 11**Federacje i konfederacje**

1. Związki zawodowe mają prawo tworzyć ogólnokrajowe zrzeszenia (federacje) związków zawodowych.

2. Ogólnokrajowe związki zawodowe i zrzeszenia związków zawodowych mogą tworzyć ogólnokrajowe organizacje międzyzwiązkowe (konfederacje).

3. Organizacje związkowe, w tym federacje i konfederacje, mają prawo tworzenia i wstępowania do międzynarodowych organizacji pracowników.

Rozdział 2. Tworzenie związków zawodowych

Artykuł 12**Tworzenie związków**

1. Związek zawodowy powstaje z mocy uchwały o jego utworzeniu, podjętej przez co najmniej 10 osób uprawnionych do tworzenia związków zawodowych.

2. Osoby, które podjęły uchwałę o utworzeniu związku zawodowego, uchwalają statut i wybierają komitet założycielski w liczbie od 3 do 7 osób.

Artykuł 13**Treść statutu**

Statut związku zawodowego określa w szczególności:

- 1) nazwę związku,
- 2) siedzibę związku,
- 3) terytorialny i podmiotowy zakres działania,
- 4) cele i zadania związku oraz sposoby i formy ich realizacji,
- 5) zasady nabywania i utraty członkostwa,
- 6) prawa i obowiązki członków,
- 7) strukturę organizacyjną związku ze wskazaniem, które z jednostek organizacyjnych związku mają osobowość prawną,
- 8) sposób reprezentowania związku oraz osoby upoważnione do zaciągania zobowiązań majątkowych w imieniu związku,
- 9) organy związku, tryb ich wyboru i odwołania, zakres ich kompetencji oraz okres kadencji,
- 10) źródła finansowania działalności związku oraz sposób ustanawiania składek członkowskich,

Rules of membership

The rules of membership in a trade union and holding trade union functions are set out in statutes and resolutions of statutory authorities of trade unions.

Federations and confederations

1. Trade unions have the right to establish nationwide associations (federations) of trade unions.
2. Nationwide trade unions and federations of trade unions may establish nationwide inter-union organisations (confederations).
3. Trade union organisations, including federations and confederations, have the right to establish and join international employee organisations.

Chapter 2. Establishing trade unions

Establishing trade unions

1. A trade union is established in a resolution to this effect, adopted by at least ten individuals entitled to establish trade unions.
2. The individuals who adopted a resolution on establishing a trade union adopt the statutes and appoint three to seven members of the founding committee.

Contents of the statute specifies

The statute of a trade union specifies, in particular:

- 1) the name of the union,
- 2) the registered office of the union,
- 3) the territorial and subjective scope of activity,
- 4) the goals and tasks of the union, as well as methods and forms of pursuing them,
- 5) the rules of acquiring and losing membership,
- 6) the rights and obligations of the members,
- 7) the organisational structure of the union, stating which of the union authorities have legal personality,
- 8) the method of representation of the union and the individuals entitled to contract property obligations on behalf of the union,
- 9) the union authorities, the method of their election and dismissal, their scope of competencies, and their term of office,
- 10) the sources of financing the activities of the trade union and the method of determining member contributions,

Article 10

Article 11

Article 12

Article 13

- 11) zasady uchwalania i zmian statutu,
- 12) sposób rozwiązania związku i likwidacji jego majątku.

Artykuł 14**Obowiązek rejestracji**

1. Związek zawodowy podlega obowiązkowi rejestracji w Krajowym Rejestrze Sądowym, zwanym dalej „rejestrem”.
2. Jeżeli komitet założycielski nie złoży w terminie 30 dni od dnia założenia związku wniosku o rejestrację, uchwała o utworzeniu związku traci moc.
3. Postępowanie w sprawach rejestracji jest wolne od opłat sądowych.

Artykuł 15**Osobowość prawna**

1. Związek zawodowy oraz jego jednostki organizacyjne wskazane w statucie nabywają osobowość prawną z dniem zarejestrowania.
2. *(skreślony)*

Artykuł 16**Wprowadzanie zmian w statucie**

1. Związek zawodowy zawiadamia niezwłocznie właściwy sąd o zmianie statutu. Zmiana wchodzi w życie z upływem 14 dni od dnia zawiadomienia, jeżeli sąd nie zgłosił wcześniej zastrzeżeń co do jej zgodności z prawem.
2. W razie zgłoszenia zastrzeżeń, o których mowa w ust. 1, sąd zawiadamia o nich związek zawodowy i wyznacza rozprawę dla ich rozpatrzenia w terminie 30 dni od dnia zawiadomienia przez związek o zmianie statutu.
3. Artykuł 18 ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio.

Artykuł 17**Wykreślenie związku z rejestru**

1. Sąd skreśla związek zawodowy z rejestru, gdy:
 - 1) wskazany w statucie organ podjął uchwałę o rozwiązaniu związku,
 - 2) zakład pracy, w którym dotychczas działał związek zawodowy, został wykreślony z właściwego rejestru z powodu likwidacji lub upadłości tego zakładu albo jego przekształcenia organizacyjno-prawnego, uniemożliwiającego kontynuowanie działalności tego związku,
 - 3) liczba członków związku utrzymuje się poniżej 10 przez okres dłuższy niż 3 miesiące.

- 11) the rules of adopting and amending the statute,
- 12) the method of dissolving the trade union and the liquidation of its property.

Obligation of registration

1. The trade union must be registered with the National Court Register, hereinafter referred to as the “register”.
2. If the founding committee fails to submit the registration application within 30 days of the date of establishing the union, the founding resolution becomes invalid.
3. The registration proceedings are not subject to court fees.

Legal personality

1. A trade union and its organisational units referred to in the statute acquire legal personality on the day of registration.
2. (*repealed*)

Amending the statute

1. A trade union should immediately notify the competent court of any amendment of its statute. The amendment comes into force after 14 days from the notification, unless the court has objections to the legality of the amendment.
2. If there are objections as referred to in section 1, the court notifies the trade union of the objections and sets a hearing date to examine the objections within 30 days of the trade union reporting the amendment of the statute.
3. Article 18 sections 1 and 2 apply accordingly.

Striking a trade union off the register

1. The court strikes a trade union off the register if:
 - 1) the authority indicated in the statute adopts a resolution on dissolving the union,
 - 2) the work establishment in which the trade union had operated was struck off the relevant register following its liquidation or bankruptcy, or underwent legal and organisational restructuring, which prevents the further operation of the union,
 - 3) there are less than ten trade union members for a period of more than three months.

Article 14

Article 15

Article 16

Article 17

2. Okoliczności wskazane w ust. 1 sąd stwierdza z urzędu lub na wniosek związku zawodowego.

3. *(skreślony)*

Artykuł 18

Tryb rozpoznawania spraw rejestrowych

1. Sprawy dotyczące rejestracji związków zawodowych są rozpatrywane w trybie przepisów Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu nieprocesowym.

2. Sprawy, o których mowa w ust. 1, sąd rozpatruje w terminie 14 dni od dnia złożenia wniosku.

3. *(skreślony)*

4. *(skreślony)*

Rozdział 3. Uprawnienia związków zawodowych

Artykuł 19

Opiniowanie projektów aktów prawnych

1. Organizacja związkowa, reprezentatywna w rozumieniu ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego (Dz.U. Nr 100, poz. 1080), zwanej dalej «ustawą o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych», ma prawo opiniowania założeń i projektów aktów prawnych w zakresie objętym zadaniami związków zawodowych. Nie dotyczy to założeń projektu budżetu państwa oraz projektu ustawy budżetowej, których opiniowanie regulują odrębne przepisy.

2. Organy władzy i administracji rządowej oraz organy samorządu terytorialnego kierują założenia albo projekty aktów prawnych, o których mowa w ust. 1, do odpowiednich władz statutowych związku, określając termin przedstawienia opinii nie krótszy jednak niż 30 dni. Termin ten może zostać skrócony do 21 dni ze względu na ważny interes publiczny. Skrócenie terminu wymaga szczególnego uzasadnienia. Bieg terminu na przedstawienie opinii liczy się od dnia następującego po dniu doręczenia założeń albo projektu wraz z pismem określającym termin przedstawienia opinii. Nieprzedstawienie opinii w wyznaczonym terminie uważa się za rezygnację z prawa jej wyrażenia.